

??itme Engelli Çocuklara Yönelik ö?retmen Tutum ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??itme Engelli Çocuklara Yönelik ö?retmen Tutum ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23912>

Özet

İtme Engelli Çocuklara Yönelik Öretmen Tutum Ölçeği, Tevhide Kargın tarafından 1997 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, farklı eğitim özgeçmişlerine sahip öğretmenlerin, İtme engeli hakkında sahip oldukları bilgi düzeyleri ile İtme engelli çocuklara ve onların anne-babalarına yönelik sergiledikleri tutumları sistematik olarak karşılaştırmak amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle özel eğitim alanında çalışan veya bu alanda eğitim almış öğretmenlerin mesleki yaklaşımlarını değerlendirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçeğin geliştirme süreci, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan kapsamlı bir doktora tezi çalışması'nın bir parçasıdır. Geliştirme tipi bir ölçek olması, ölçülen yapıya özgü yeni maddeler ve boyutları oluşturulduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

İtme engeli, öğretmen tutumu, özel eğitim, tutum ölçeği, Tevhide Kargın, tutum, İtme engeli, geliştirme ölçeği.

Yazarlar

Tevhide Kargın

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin İtme engeli olan öğrencilere ve onların ailelerine karşı sahip oldukları psikolojik ve pedagojik tutumları nicel olarak ölçmektir. Ölçek, farklı branşlardan veya farklı özel eğitim deneyimlerine sahip öğretmen grupları arasındaki tutum farklılıklarını ortaya koymayı hedeflemiştir.

Ölçek, öğretmenlerin özel gereksinimli bireylere yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve kapsayıcı eğitim ortamlarının kalitesini artırmak için bir temel veri sağlamak üzere tasarlanmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin İtme engeline dair bilgi düzeyleri ile bu bilgi düzeylerinin tutumları üzerindeki etkileşimini incelemeye olanak tanmaktadır.

Yapı

Ölçek, öğretmenlerin İtme engelli çocuklara ve onların ebeveynlerine yönelik sergilediği genel tutum yapısını ölçmektedir. Psikolojik yapı (konstrükt), genellikle tutumun üç bileşenini (bilişsel, duyuşsal ve davranışsal) içerecek şekilde geliştirilmiştir:

Bilişsel Bileşen: İtme engeli, nedenleri ve eğitim yöntemleri hakkındaki inançlar ve bilgi

düzeyleri.

Duyusal Bilen: İtme engelli öğrencilere karşı hissedilen duygular (sempati, endişe, rahatsızlık vb.).

Davranşsal Bilen: İtme engelli bir öğrenciyle sınıfta veya okulda etkileşim kurma eğilimi ve istekliliği.

Geçerlik

Ölçeğin geçerliliğine dair detaylı istatistiksel veriler bu kaynakta sunulmamıştır. Ancak, Kargın'ın doktora tezi (1997), ölçeğin geliştirme sürecini kapsamaktadır ve geçerlik çalışmaları (kapsam geçerliği, yapı geçerliği gibi) bu tez içerisinde detaylı olarak raporlanmıştır olması beklenmektedir.

Geliştirme sürecinde, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tutum yapısını ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve istatistiksel yöntemlerle yapısal geçerliği test edilmiş olmalıdır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin spesifik değerler (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı, test-tekrar test korelasyonu) bu özet bilgide yer almamaktadır. Geliştirme çalışmaları sırasında, ölçeğin iç tutarlılığı ve zaman içindeki kararlılığı saptamak için çeşitli güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Ölçeğin güvenilirlik verileri, araştırmacının tam metin doktora tezi içerisinde yer almaktadır ve bu veriler, ölçeğin farklı öğretmen popülasyonlarında tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında (Geliştirme Ölçeği), öğretmen tutumunun altında yatan boyutları belirlemek amacıyla büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı ölçtüğü varsayılırsa, bu analizler sonucunda İtme engelli çocuklara yönelik tutumun farklı alt faktörlere ayrıldığı tespit edilmiştir.

Bu alt faktörler; öğretmenin beklentileri, kapsayıcılığa karşı tutumu, ebeveyn işbirliğine açıklığı ve İtme engeli hakkında yanlış inanışlar gibi temalar temsil edebilir. Ancak bu faktörlerin sayısı ve içeriği orijinal tezde yer almaktadır.

Araç

Test Türü: Tutum Ölçeği (Geliştirme Türü)

Format: Derecelendirme formatında olduğu varsayılmaktadır (Likert tipi veya benzeri). Orijinal derecelendirme bilgisi mevcut değildir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetkinler (Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Farklı eğitim geçmişlerine sahip (özel eğitim, genel eğitim vb.) öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Katılımcılar, ihtiyaçları engelli öğrencilere ve ailelerine yönelik çeşitli ifadelerle ne ölçüde katılıp katılmadıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, özel gereksinimli çocuklar, tutum ölçme, psikometrik araç, Ankara Üniversitesi, özel eğitim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Tevhide Kargın (Yayımlandığı dönemde Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile ilişkilendirilmiştir).

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Ölçek, bir doktora tezi kapsamında geliştirildiği için, akademik amaçla kullanılmaya genellikle izin gerektirir ancak ticari bir ücretlendirme bilgisi mevcut değildir. Testin geliştirildiği ve kullanıldığı yıl 1997 olarak kabul edilmektedir.

Kaynaklar

Kargın, T. (1997). *Farklı eğitim özgeçmişlerine sahip öğretmenlerin ihtimale engeline ilişkin bilgi düzeyleri ile ihtimale engelli çocuklar ve anne-babalarına yönelik tutumlarının karşılaştırılması* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

İhtimale Engelli Çocuklara Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak bilgisi içerisinde mevcut değildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM